

Kjak



Eivin Jacobsen
løgtingsmaður Sambandsflokksins

Tilfeingisgjald komið fyri at verða

Í seinastu viku samtykti Løgtingið figgjarlógina fyri 2012. Tað, sum gjørdist ein týðandi partur av orðaskiftinum var, at minnilutin hevði hallið niðri á 145 mill, har ið 150 mill skuldu koma frá tilfeingisgjaldi, meðan meirilutin ikki kalkuleraði við tilfeingisgjaldi.

Orsøkin til drúgva orðaskiftið var tilfeingisskatturin, sum fekk nógva rúmd. Sjálvsagt eisini tilfeingisskatturin, sum landskassin fekk í 2011.

At tingfólk nú síggja øktu virðini í pelagisku vinnuni, og tað at vinnan er sinnað at rinda eitt gjald fyri hetta tilfeingið ger, at inflatión skjótt kann koma í orðaskiftið, og fólk fara at yvir-

bjóða hvørt annað.

At vit skulu hava eitt gjald frá pelagisku vinnuni, eru flest øll samd um, men um talan skal vera um 100,200 ella 300 mill er ikki so avgerandi. Í fyrsta umfari er týðningarmikið, at búskaparlíga yvirskotið í fiskivinnuni er av slíkum slagi, at vinna og landskassi verða tryggjað eina so góða tilfeingisinntøku sum til ber.

Visjón 2015 hevði sum aðalmál, at tilfeingisvinnurnar skuldu geva ein so góðan og støðugan samfelagsbúskaparligan vinning sum gjørligt. Tilfeingið er landsins ogn, sum Føroya Landsstýrið umsitur.

Okkara mál skal vera, at alt skal um føroyskan bryggju-

kant, og alt skal fiskast ella viðgerast á føroyskum kjøli. Rávøruveitarar, hvørs vitan liggur aðrastaðni enn her í landinum, eiga ikki at sleppa framat.

Um einki kemur burturúr samráðingunum, sum skulu verða í Íslandi í februar, eiga vit skjótast til ber at fyrireika vinnuna uppá, hvussu landsstýrið ætlar at tilluta ásetta tonsatalið út á ymsu skipabólkarnar, ella hvussu landsstýrið ætlar at skipa veiðuna í 2012.

Veður hugt eftir lønunum í fiskivinnuni, so er sera stórur ójavni komin í. Hetta er hent tvey tey seinastu árin, og her er høvuðsorsøkin helst makrelurin ella pelagiska vinnan. Hesin ójavni er

íkominn, tí at tey virðini eru býtt ójavnt. Botnfiskaflotin hevur havt reyð tøl á botnlinjuni í fleiri ár, meðan aðrir skipabólkar skúma fløtan. Einkin galið í tí, men alt er relativt.

Spurningurin er tó ikki so einfaldur. Tað grundleggjandi er, at vit tryggja, at makrelurin og annar uppisjóvarfiskur gagnar samfelagnum sum best frameftir. Tað verður neyðugt at gera grundleggjandi broytingar í fiskivinnuni.

Skal botnfiskaflotin verða ein natúrligur partur av hesum tilfeingi? Tað er okkurt, sum bendir á, at uppisjóvarfiskasløgin hava eina lívfrøðiliga ávirkan á botnfiskastovnin. Um tað er

ein av fleiri orsøkum til, at stovnarnir eru so illa fyri, er ikki óhugsandi.

Hinvegin verður sagt, at okkara botnfiskafloti er ov stórur. Tí er spurningurin viðkomandi, hvørt uppsjóvarfiskurin skal halda lív í einum ov stórum botnfiskaflota. Ein gongd leið kundi verið, at vit lótu uppisjóvarfisk fyri kvotu aðrastaðni, og á henda hátt minkaðu um trýstið á grunnarnar.

Vit hava møguleika og skyldu til at gera eina breiða semju tvørtur um politisk mørk, eina semju, sum politiska skipanin, og ikki minst vinnan kann fyrihalda seg til.

Løgmaður hevur gjørt eitt skilagott átak við at seta ein

bólk við fólk úr øllum flokkum at viðgera henda spurning.

Um vit kundu komið hagartil, at ein breið politisk semja fekst um hetta mál, sluppu vit undan politiskum konfrontatiónum líkum teimum, sum vit seinastu árin hava sæð, tá ið fiskidagarnir skulu ásetast, tá ið hótt hevur verið við at spreingja bæði samgongur og flokkar í luftina. Tíðin er farin frá hesum primitiva politikki. Vit hava møguleikan nú.

Skulu vit hava burðadygga vinnu, er fyrsta treyt, at vinnan kennir fortreytirnar.

Føroya Pedagogfelag

Jógvan Philbrow, næstformaður

Føroya Pedagogfelag fekk boðið dundrandi reallønarlækking

Niðanfyri er roknistykki sett upp, ið vísir hvørja ávirkan ein lønarhækkan á kr 220 um mánaðin hevur á ein lim í Føroya Pedagogfelag, tá fastar og skiftandi útreiðslur hækka við pristalinum. Tølini vísa greitt, at ein lønarhækkan á kr 220 um mánaðin er ein ógvuslig reallønarlækking

Lønarlagið lágt hjá limum í Føroya Pedagogfelag

Lønarlagið hjá limum í Føroya Pedagogfelag er lágt, sammet við aðrar starvsbólkar í Føroyum. Eitt hjálparfólk vinnur í miðal umleið kr 20.000 um mánaðin meðan ein pedagogur vinnur í miðal kr 25.000 um mánaðin. Av tí at hesi bæði fólkini í stórán mun eru noydd at arbeiða niðursetta tíð, liggur lønin tó millum kr 15.000 og kr 19.000 mánaðarlíga. Í roknistykkinum niðanfyri er mánaðarlønin kr 20.000 nýtt.

Boðin lønarhækkan frá

FMR svarar til kr 57,51 um mánaðin

Tað stóð, sum kunnugt, Føroya Pedagogfelag í boði, at fáa eina lønarhækkan á kr 220 um mánaðin, fyri lønir upp til kr 30.000 um mánaðin. Sum talvan niðanfyri vísir, svarar hetta eftirskatt og hækkað gjöld til eina lønarhækkan á einans kr 57,51 um mánaðin.

Talan er um eina ógvusliga reallønarlækking

Ikki bert ALS gjaldið og gjaldið fyri heilsutrygd er hækkað. Pristalshækkingin á 2,3% ávirkar eisini meiniga føroyingin meint. Í døminum er ein vanligur persónur viðgjørður, ið hevur útreiðslur eins og øll vanlig fólk. Hesin persónur hevur millum annað tørv á ansing, hevur útreiðslur til SEV, olju, tel-

efon og kringvarpið. Herumframt er tørvur á tryggingum av ymiskum slag. Vegskattur skal eisini gjaldast. Hesar útreiðslur verða samlað kallaðar fyri fastar útreiðslur í døminum. Fyri at lætta um figgjarlíga trýstið hjá persóninum í døminum, er hædd tikin fyri, at persónurin er giftur og einans rindar sín lutfalsliga part av útreiðslunum. Lutfalsliga parturin av føstu

útreiðslunum føra við sær, at persónurin hevur kr 39,64 minni eftir um mánaðin. Lønarhækkingin á kr 220 um mánaðin megna soleiðis ikki at víga uppímóti hækkingi prísstiginum í landinum. Enn eru kortini bert fastar útreiðslur tiknar við.

Útreiðslur til mat og klæði ávirka eisini nógv

Fyri at liva er ikki nóg mikið at rinda tryggingar, SEV, olju

og aðrar fastar útreiðslur. Matur, klæði og ítriv er eisini ein kostnaður, ið allar familjur í Føroyum rinda fyri. Verða hesar útreiðslur tiknar við, førir pristalshækkingin við sær, at tað gerst kr 112,63 kostnarmiklari at liva um mánaðin.

Lønarhækkingin á kr 220 munar einki

Samanumtikið sæst, at ein vanligur føroyingur, ið fær kr 220 í lønarhækking um mánaðin als ikki megna at fylgja við hækkingi livikostnaðinum. Prísvøksturin førir við sær, at hesin persónurin, hóast tær eyka kr 220 um mánaðin, áðrenn skatt, hevur góðar kr 150 minni um mánaðin at liva fyri.

Týðningarmikið er at leggja afturat, at persónurin í døminum hevur mál at deila kostnaðin við. Var hetta ikki støðan, var enn minni at liva fyri um mánaðin, og tær kr 220 rukku enn stytri.

	Mánaðarlig hækking
Lønarhækkan áðrenn skatt	220,00
Skattur	-92,49
Lønarhækkan eftir skatt	127,51
Hækkað ALS og heilsutrygd	-70,00
Lønarhækkan eftir skatt og gjöld	57,51
Hækking fastar útreiðslur (SEV, olja, telefon, KVF, tryggingar o.a.)	-97,15
Netto lønarhækking eftir hækkaðar fastar útreiðslur	-39,64
Hækking skiftandi útreiðslur (matur, klæði o.a.)	-112,63
Netto lønarhækkan eftir fastar og skiftandi útreiðslur	-152,27